

Ks. Leszek Szewczyk

Uniwersytet Śląski

Wydział Teologiczny

**Sprawozdanie z sympozjum
Arbeitsgemeinschaft für Homiletik**

Breklum, 26-29 września 2016 r.

W dniach 26-29 września 2016 roku w Breklum (Szlezwik-Holsztyn) miało miejsce kolejne spotkanie Arbeitsgemeinschaft für Homiletik (AGH). Odbędzie się ono w Ewangelickim Centrum Spotkań Christian Jensen Kolleg. Uczestniczyło w nim ponad pięćdziesięciu katolickich i ewangelickich homiletów z Niemiec, Austrii i Polski. Polskich homiletów reprezentował ks. dr hab. Leszek Szewczyk z Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Zasadniczy temat brzmiał: *Musimy głosić. Kazanie i jego kontekst*.

Pierwszy blok wykładów skoncentrowany był wokół konieczności głoszenia słowa Bożego w nauczaniu Kościoła katolickiego i ewangelickiego. Nauczanie Kościoła katolickiego przedstawił prof. Bernhard Spielberg z uniwersytetu we Fryburgu. Odniósł się on między innymi do możliwości głoszenia słowa Bożego przez świeckich, ich kompetencji teologicznych oraz retorycznych. Nauczanie Kościoła ewangelickiego zreferowała Anne Gidion z Północnoniemieckiego Instytutu Słowa Bożego. Kluczowym punktem pierwszego dnia był wykład ks. Paula Michaela Zulehnera, emerytowanego profesora z Wiednia. Nawiązując do słów św. Pawła z Drugiego Listu do Tymoteusza: „głoś naukę, nastawaj w porę, nie w porę”, Zulehner wskazywał na konieczność głoszenia trudnych tematów w środowisku zsekularyzowanym. Swoją wypowiedź zilustrował homilią wygłoszoną w tegoroczną uroczystość Zesłania Ducha Świętego. Choć sam wykład spotkał się z życzliwym przyjęciem, to liczne kontrowersje wzbudziła

forma i treść analizowanej homilii. Zwrócono uwagę, iż miała ona strukturę skróconego wykładu naukowego lub co najwyżej kazania tematycznego, a nie homilii.

W kolejnym dniu uczestnicy sympozjum mieli możliwość wzięcia udziału w warsztatach tematycznych, skoncentrowanych wokół specyficznych form przepowiadania kaznodziejskiego. Można było uczestniczyć w jednych warsztatach w sesji przedpołudniowej i drugich podczas serii popołudniowej. Biskup Gerhard Ulrich z północnoniemieckiego Kościoła ewangelickiego przeprowadził warsztaty na temat kazania teatralnego. Profesor Kristian Fechtner z uniwersytetu w Moguncji w ramach warsztatów omówił zagadnienie głoszenia słowa Bożego w sytuacjach krytycznych, kiedy słuchacze oczekują od głosiciela słów niosących ukojenie i nadzieję. Jako przykład takiej sytuacji kaznodziejskiej wskazał homilie głoszone podczas uroczystego pogrzebu ofiar katastrofy lotniczej samolotu linii Germanwings. Friedemann Magaard z Ewangelickiego Centrum Spotkań Christian Jensen Kolleg w Breklum omówił formy kaznodziejskie podczas spotkań międzyreligijnych. Bardzo interesującą formą kaznodziejską są tzw. kazania w formie kabaretu (*Predigt-Slam*). Ta forma kaznodziejska, praktykowana najpierw w Kościołach protestanckich, powoli wchodzi również do praktyki niemieckiego Kościoła katolickiego. Wydaje się, że ten sposób przepowiadania, zwłaszcza w ramach liturgii, budzi liczne kontrowersje i wymaga jeszcze głębokiego namysłu. Zagadnienie to omówił Bo Wimmer z Marburga.

W trzecim dniu sympozjum podjęto zagadnienie kulturowego kontekstu współczesnego przepowiadania słowa Bożego. Profesor Thomas Klie z uniwersytetu w Rostoku wygłosił wykład o znaczeniu kompetencji i skuteczności w dydaktyce akademickiej przyszłych głosicieli słowa Bożego. Przeanalizował przy okazji model stosowany na jego rodzimym Wydziale Teologii Ewangelickiej. Niekiedy w przygotowaniu przyszłych kaznodziejów dostrzega się znaczny problem z umiejętnością słuchania. Liczne grono przyszłych kaznodziejów ewangelickich (zwłaszcza na terenach wschodnich Niemiec) nie słuchało wielu kazań. Recepcja teorii kaznodziejskiej realizowana jest przez przygotowanie tekstów kazań, a szczególny nacisk kładzie się na sztukę retoryczną i językową wartość głoszonego słowa. Po wysłuchaniu referatu uczestnicy sympozjum dalej analizowali powyższe zagadnienie podczas dodatkowych warsztatów.

Podczas każdego sympozjum Arbeitsgemeinschaft für Homiletik (AGH) jedno popołudnie przeznaczone jest na wyjazd i zwiedzanie jakiegoś szczególnego dla danego regionu miejsca. Tym razem uczestnicy sympozjum mieli okazję obejrzeć Muzeum Wikingów w Haithabu, a następnie nawiedzić katedrę ewangelicką w Szlezwiku oraz wysłuchać koncertu organowego.

W ostatnim dniu sympozjum omówiono zagadnienia związane z homiletyką materialną oraz dydaktyką homiletyki. Profesor Erich Garhammer z uniwersytetu w Würzburgu wskazał na współczesne zagrożenia dla wypowiedzi publicznej, w tym także dla przepowiadania kaznodziejskiego. Odwołując się do najnowszej

literatury niemieckiej, przytoczył przykłady wykorzystywania tekstów literackich jako źródła przepowiadania kaznodziejskiego. Są to teksty o znaczeniu i konieczności głoszenia słowa w sytuacjach czasami beznadziejnych.

W czasie tegorocznego spotkania Arbeitsgemeinschaft für Homiletik (AGH) wybrano nowy Zarząd AGH, składający się z trzech przedstawicieli Kościoła katolickiego i trzech przedstawicieli Kościoła ewangelickiego. Kadencja Zarządu trwa cztery lata. Naprzemiennie kierują nim przedstawiciele tych dwóch Kościołów. Po przedstawicielu Kościoła ewangelickiego (bp Gerhard Ulrich, przewodniczący północnoniemieckiego Kościoła ewangelickiego) szefostwo AGH przejął ks. prof. Johann Pock z Wydziału Teologii Katolickiej Uniwersytetu Wiedeńskiego.

Konieczność głoszenia słowa Bożego wpisana jest w posługę duszpasterską. Czasami determinowana jest trudnymi doświadczeniami współczesnych słuchaczy, jak na przykład atakiem terrorystycznym w Paryżu w listopadzie 2015 roku. Takie sytuacje rodzą konieczność głoszenia słów przynoszących pokrzepienie. Choć obowiązek ten rodzi rozliczne trudności, to współczesny kaznodzieja nie może się od niego dyspensować. „Głosić w porę i nie w porę” – to zadanie stojące przed głosicielami słowa Bożego w każdym czasie, także w czasach społeczeństwa zsekularyzowanego.